

Samenvatting

Het college stelt het verkeersbesluit het ontheffingenbeleid voor de invoering van ZES vast en stemt in met de nota van beantwoording van zienswijzen. In maart 2021 heeft de gemeenteraad besloten tot de invoering van ZES in Maastricht. Het college heeft daaropvolgend een ontwerp verkeersbesluit opgesteld en ter inzage gelegd. Hierop zijn 71 zienswijzen binnengekomen die zorgvuldig zijn beoordeeld. Daarnaast is het 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' opgesteld, waarin is vastgelegd welke ontheffingen kunnen worden verleend wanneer de transitie naar emissieloos vervoer (nog) niet mogelijk is. De zienswijzen hebben geleid tot enkele aanpassingen aan het verkeersbesluit en zijn belangrijke input geweest voor het ontheffingenbeleid.

Met dit verkeersbesluit en ontheffingenbeleid denkt het college een goede balans gevonden te hebben tussen bijdragen aan beperking van klimaatverandering en het creëren van een gezonde, aantrekkelijke stad, terwijl ondernemers anderzijds voldoende mogelijkheden hebben om op een verantwoord tempo de transitie naar emissieloos vervoer te maken.

Beslispunten

Het college besluit:

1. Het verkeersbesluit t.b.v. de invoering van ZES in Maastricht vast te stellen.
2. Het 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' vast te stellen.
3. In te stemmen met de inhoud van de 'Nota van beantwoording van zienswijzen ZES'.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 23 april 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Op 30 maart 2021 heeft de raad besloten over te gaan tot invoering van een ZE-zone in het centrum van Maastricht. Dagelijks rijden ruim 500 vrachtwagens en 2100 bestelauto's het centrum van Maastricht binnen. Verwacht wordt dat deze goederenaanvoer in de toekomst alleen maar zal blijven toenemen. Met Zero Emissie Stadslogistiek Maastricht (kortweg ZES) willen de samenwerkende partijen (ondernemers, bewoners, logistieke en bouwbedrijven, gemeente en andere belanghebbenden), vorm en inhoud geven en samenwerken aan een aantrekkelijk, gezond en veilig stadcentrum en aan economische vitaliteit.

2. Context

In maart 2021 heeft de gemeenteraad het implementatieplan ZES en de uitvoeringsagenda Stadslogistiek 'op weg naar Zero Emissie' vastgesteld. Dit moet leiden tot een succesvolle invoering van Zero Emissie Stadslogistiek en ZE-zone op 1 januari 2025. Hiermee wordt o.a. invulling gegeven aan: het landelijk klimaatakkoord, Green Deal 2014, het coalitieakkoord en de gemeentelijke klimaatambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn.

De invoering van de Zero-emissiezone Stadslogistiek in het centrum van Maastricht leidt tot een aanzienlijke vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen en broeikasgassen (CO₂) door verkeer.

3. Gewenste situatie

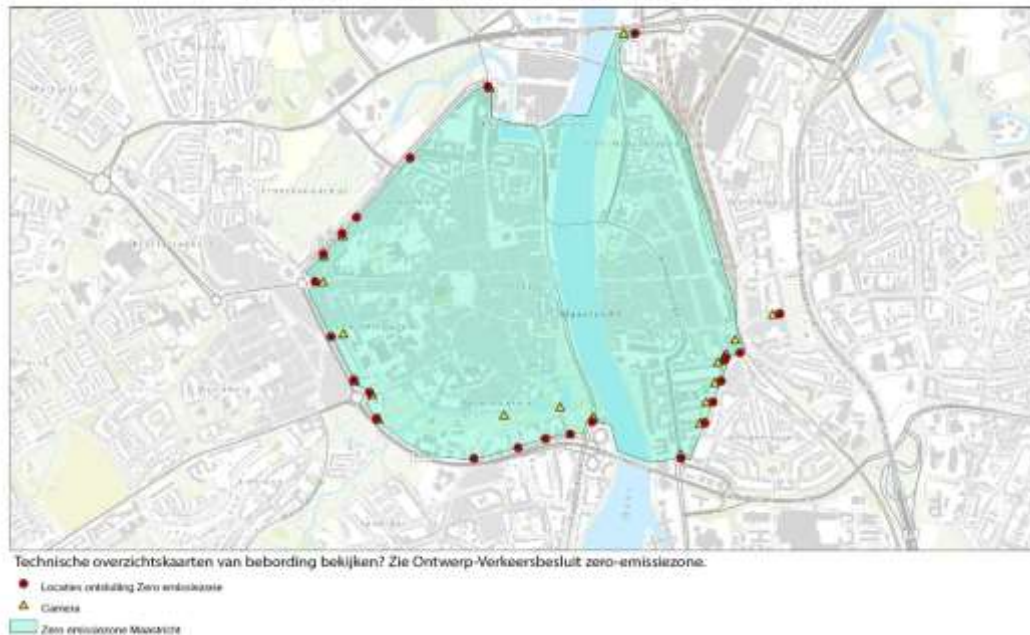
a. Verkeersbesluit

Om te komen tot een ZE-zone moet op grond van artikel 15, eerste lid van de WVV 1994, een verkeersbesluit worden genomen voordat wordt overgegaan tot de plaatsing van de (in artikel 12 van het BABW inzake het wegverkeer genoemde) benodigde verkeerstekens, alsmede de noodzakelijke onderborden. Omdat de ZE-zone een behoorlijke impact heeft voor de omgeving is voor dit verkeersbesluit de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (uov) gevolgd. Dit houdt in dat in september 2023 een ontwerp-verkeersbesluit ter inzage is gelegd, waarop gedurende 6 weken zienswijzen ingediend konden worden. Deze zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld en op basis van deze beoordeling is het definitieve verkeersbesluit opgesteld en is het 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' vormgegeven. Indieners van zienswijzen hebben nog de mogelijkheid om tegen dit verkeersbesluit in beroep te gaan.

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met bijgevoegd verkeersbesluit (Bijlage B1), waarin een onderbouwing van nut en noodzaak van de zone is opgenomen, alsmede de precieze afbakening van de zone en de locaties van de borden (zie afbeelding).

Zero-emissiezone stadslogistiek Maastricht

b. Ontheffingenbeleid

Ter ondersteuning van de invoering van de ZE-zone is het ontheffingenbeleid ZES Maastricht opgesteld. Wanneer ondernemers de overstap naar emissieloos vervoer niet kunnen maken in het vereiste tempo kunnen ze op een aantal verschillende gronden een ontheffingsaanvraag indienen. Het ontheffingenbeleid voor de ZE-zones die vanaf 2025 worden ingevoerd in ongeveer 30 steden Nederland is uitvoerig landelijk afgestemd en vormgegeven. Uniformiteit en harmonisatie van beleid en regelgeving is van groot belang voor de uitvoerbaarheid. De ontvangen zienswijzen zijn een belangrijke bron van input geweest voor de invulling en nadere uitwerking van het ontheffingenbeleid van de ZE-zones in Nederland. De landelijk afgestemde ontheffingsteksten zijn verwerkt in het 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' en hieraan is de lokale 'Ontheffing Ambulante Handel' toegevoegd naar aanleiding van de aangenomen [motie](#) op 19-12-2023. Ontheffingen kunnen worden aangevraagd bij het Centraal Loket Ontheffingen zero-emissiezone. Op 2 juni 2023 heeft Maastricht een intentieovereenkomst getekend voor deelname aan dit Centraal Loket. De lokale ontheffing Ambulante Handel wordt lokaal aangevraagd en verleend.

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met het invoeren van het bijgevoegde 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' (Bijlage B3), waarin ontheffingsmogelijkheden zijn vastgelegd voor ondernemers die niet kunnen overschakelen op emissieloos transport in het vereiste tempo.

c. Nota van beantwoording zienswijzen

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerpverkeersbesluit zijn er 71 zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen zijn zorgvuldig beoordeeld en gecategoriseerd. Gelijksortige (onderdelen van) zienswijzen zijn gebundeld per onderwerp en voorzien van een beantwoording. De binnengekomen zienswijzen hebben geleid tot enkele (beperkte) aanpassingen van het verkeersbesluit. De belangrijkste wijziging betreft de verruiming van de ontheffing voor bakwagens. Bakwagens van bouwjaar 2017 t/m 2019 hadden conform het vorige besluit geen toegang tot de ZE-zones en zijn nu landelijk ontheven voor alle ZE zones tot 2028. Verder zijn de teksten in het besluit hier en daar verduidelijkt en aangescherpt. Geconcludeerd kan worden dat met het instellen van de ZE-zone een verbetering van de luchtkwaliteit én reductie van de CO₂-uitstoot wordt gerealiseerd. Daarnaast draagt de zone bij aan een economische vitale en gezonde binnenstad. De landelijke overgangsregelingen en vrijstellingen, subsidies en de ontheffingsmogelijkheden maken dat de nadelige gevolgen van het verkeersbesluit verzacht worden en ervoor zorgen dat de maatregel niet onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen doelen.

Het college wordt gevraagd om in te stemmen met de inhoud van bijgevoegde nota van beantwoording van zienswijzen (Bijlage B2).

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Naast verduurzaming (CO₂-reductie) wordt ook de verschoning van het wagenpark van bestel- en vrachtvoertuigen versneld. Dit zorgt voor een afname van de uitstoot van schadelijke stoffen. De verbetering van luchtkwaliteit die daarmee bereikt wordt heeft een positief effect voor de gezondheid van de inwoners van Maastricht.

5. Effect op de openbare ruimte

Controle vindt plaats door middel van het aanbrengen van ANPR camera's. De camera's worden zoveel als mogelijk bevestigd aan bestaande lantaarnpalen. Voor de invoering van de ZE-zone worden ook extra verkeersborden geplaatst. Deze borden worden zoveel mogelijk gecombineerd met

de bestaande bebording. Het bebordings- en cameraplan is als bijlage B1a toegevoegd aan het verkeersbesluit.

6. Personeel en organisatie

De benodigde personele capaciteit voor het opstellen en uitvoeren van het verkeersbesluit zijn reeds opgenomen in de werkvoorraad van 2024 en vragen geen uitbreiding van capaciteit.

Voor de structureel benodigde personele capaciteit tijdens de exploitatie vanaf 2025, zoals de afhandeling van ontheffingsaanvragen van artikel 10, 11 en 12 en de handhaving is 1,1 + 0,25 fte gereserveerd. Het handhavingsplan wordt op dit moment uitgewerkt.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Voor de handhaving van de ZE-zone wordt een ANPR-camerasysteem geïnstalleerd dat gekoppeld is aan de gemeentelijke handhavingsapplicatie. Op dit moment loopt de aanbesteding voor de inkoop van het ANPR-systeem. De aanbesteding omvat:

- Inkoop van 24 ANPR- camera's;
- Backoffice (software voor beheer/handhaving)
- Implementatie en opleiden van de gebruikers (BOA's)
- Beheer en onderhoud van het digitale ANPR-systeem,

De security afdeling van de gemeente Maastricht is intensief betrokken geweest bij het opstellen van het contract. Er zal gegund worden op basis van de Economisch Meest Voordeling Inschrijving (EMVI).

8. Financiën

Voor het vaststellen van het verkeersbesluit en het ontheffingenbeleid zijn geen extra middelen nodig. De middelen voor het leveren en aanbrengen van de bebording en de camera's zijn reeds opgenomen in de post 'Milieuzones' in het MJIP van de gemeentelijke begroting voor de invoering van de ZE-zone zoals die in maart 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.

9. Aanbestedingen

De bebording en de benodigde camera's worden ingekocht volgens het geldende aanbestedingsbeleid van de gemeente Maastricht.

10. Participatie tot heden

Het participatieproces is georganiseerd door regelmatig bij belanghebbenden input op te halen via sessies en door zorgvuldige communicatie en informatie. Hiertoe zijn naast de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen de gebruikelijke kanalen van Zero Emissie Stadslogistiek ingezet zoals de stadslogistieke cafés. www.zesmaastricht.nl, en nieuwsbrief Stadsaanpak Maastricht Bereikbaar. Communicatie is vooral gericht op binnenstadondernemers, logistieke ondernemers, (kleinere) service- en installatiebedrijven, ondernemersbelangen-organisaties, bewonersbelangenorganisaties en het platform luchtkwaliteit. Een overzicht van de activiteiten staat op www.zesmaastricht.nl. Vanuit Zuid-Limburg Bereikbaar ondersteunen logistieke makelaars ondernemers gratis bij het zoeken naar bedrijfsspecifieke oplossingen. Een makelaar binnenstad ondersteunt ondernemers die in groter verband voor een straat of een wijk willen samenwerken aan minder en schonere kilometers. Elkaar regelmatig bijpraten vindt plaats via Stadslogistieke Cafés en doelgroep specifieke bijeenkomsten voor onder meer de ambulante handel/kermisexploitanten, evenementenorganisaties en culturele instellingen.

11. Voorstel

Het college besluit:

1. Het verkeersbesluit ten behoeve van de invoering van ZES in Maastricht vast te stellen.
2. Het 'Ontheffingenbeleid ZES Maastricht' vast te stellen.
3. In te stemmen met de inhoud van de 'Nota van beantwoording van zienswijzen ZES'.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na het collegebesluit wordt het verkeersbesluit, het ontheffingenbeleid en de nota van beantwoording gepubliceerd. Indieners van zienswijzen krijgen hiervan persoonlijk bericht. In dit bericht wordt uitgelegd in welke hoofdstukken en/of paragrafen zij de antwoorden op hun zienswijzen kunnen lezen. Daarnaast dienen enkele afspraken rondom de mandatering en openstelling van het Centraal Loket per 1 juli 2024 nog geformaliseerd te worden. Dit wordt nog nader uitgewerkt. Naar verwachting wordt halverwege mei de aanbesteding van de camera's en de bebording gegund. Deze kunnen vervolgens vanaf Q3 2024 geplaatst worden. Parallel aan het proces van het verkeersbesluit en het ontheffingenbeleid wordt ook verder gewerkt aan de andere randvoorwaarden voor de invoering van de ZE-zone, zoals voldoende laadinfrastructuur, logistieke hubs en het zoveel mogelijk bundelen van de logistieke bewegingen om het aantal voertuigen en gereden kilometers binnen de ZE-zone te beperken.